

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE
MD-2068, mun. Chișinău, str. Alecu Russo,1
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md ,e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 75/04

mun. Chișinău

22 iulie 2019

Inspectorul de integritate al Inspectoratului de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, Griciuc Ada, în temeiul art.19 lit.g), art.35 alin.(1) și art.38 alin.(1) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul Act de constatare în privința **dnei Chilari Larisa, ex-director al Grădiniței-creșă „Solnișco” din or. Dondușeni.**

Partea descriptivă a situației de fapt.

La data de 08.05.2019, în temeiul prevederilor art.30 și dispozițiilor tranzitorii ale art.44 alin.(10) și alin.(11) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în continuare – Legea nr.132/2016*), inspectorului de integritate Griciuc Ada i-a fost repartizată electronic aleatoriu prin intermediul sistemului informațional e-Integritate sesizarea nr.651 din 01.11.2016 (recepționată la 02.11.2016 sub nr.intrare 449), care a stat la baza formării dosarului de control nr.20190204105 în privința dnei Chilari Larisa, IDNP [REDACTED], domiciliată în [REDACTED].

Conformându-se cerințelor art.31 alin.(1) din Legea nr.132/2016, inspectorul de integritate a demarat la 08.05.2019 procedura de verificare prealabilă a sesizării, întru elucidarea următoarelor aspecte: respectarea condițiilor de formă a sesizării, statutul funcției persoanei supuse controlului, încadrarea acesteia la categoria de subiect al declarării, precum și existența bănuiei rezonabile privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese.

În rezultatul verificării prealabile a sesizării sub aspectul respectării condițiilor de formă și conținut s-a stabilit că sesizarea întrunește cerințele art.10 din Legea nr.190/1994 și art.75 alin.(1) din Codul administrativ nr.116/2018, în vigoare din 01.04.2019 și conține informații suficiente și concludente privind subiectele abordate.

Potrivit sesizării, dna Chilari Larisa ar fi admis un eventual conflict de interes în cazul angajării fiului [REDACTED] în funcția de muncitor auxiliar în cadrul instituției publice pe care o conduce, Grădinița-creșă „Solnișco” din or. Dondușeni.

Subsecvent, avînd în vedere calitatea de subiect al declarării deținută de dna Chilari Larisa la data presupuselor încălcări, obligațiile acesteia de a respecta regimul juridic al conflictelor de interese, precum și faptele invocate de petent, inspectorul de integritate a stabilit existența unei bănuiei rezonabile privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Chilari Larisa, ex-director al Grădiniței-creșă „Solnișco” din or. Dondușeni în cazul luării deciziei și semnării actelor administrative și juridice în privința fiului [REDACTED].

Urmare procedurii de verificare prealabilă a sesizării, în temeiul prevederilor art.19 lit.b), art.28 alin.(1), art.31 alin.(1) și art.37 alin.(2) din Legea nr.132/2016, a fost întocmit Procesul-verbal nr.105/04 din 20.05.2019 prin care s-a dispus inițierea procedurii de control privind eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Chilari Larisa, ex-director al Grădiniței-creșă „Solnișco” din or. Dondușeni.

Prin scrisoarea nr.04-04/929 din 20.05.2019, dna Chilari Larisa a fost informată despre inițierea procedurii de control, precum și despre drepturile de care beneficiază potrivit art.33 al Legii nr.132/2016. Avizul poștal nr.DS2035389988AS din 23.05.2019 a confirmat recepționarea de către dna Chilari Larisa a informației privind inițierea procedurii de control. Dna Chilari Larisa nu a beneficiat de drepturile sale și nu a luat cunoștință de materialele dosarului de control.

Sub aspect procedural, în temeiul dispozițiilor art.20 alin.(1), art.32 alin.(3)-(5) și art.37 alin.(2) din Legea nr.132/2016, pentru realizarea controlului au fost consultate și solicitate informații și documente de la următoarele surse:

- solicitarea nr.04-04/926 din 20.05.2019 adresată instituției publice Grădinița-creșă „Solnișco” din or. Dondușeni, care a prezentat documentele solicitate prin răspunsul nr.1827 din 11.06.2019;
- solicitarea nr.04-04/927 din 20.05.2019 adresată Primăriei or. Dondușeni, care a prezentat documentele solicitate prin răspunsul nr.0315 din 05.06.2019;
- invitația nr.04-04/1268 din 02.07.2019 adresată dnei Chilari Larisa, care a prezentat punctul de vedere prin răspunsul f/n din 11.07.2019 (recepționat de Autoritate la 12.07.2019, nr.intr.2704);
- bazele de date publice ale Agenției Servicii Publice și Sistemul informațional automatizat e-Integritate, extrasele fiind anexate la dosarul de control.

Întru stabilirea existenței sau inexistenței indicilor privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Chilari Larisa, a fost consultat cadrul legal general și special, aplicabil statutului subiectului și perioadei supuse controlului.

I. Analiza elementelor constitutive ale conflictului de interese.

Dna Chilari Larisa a fost numită în funcția de director la Grădinița-creșă „Solnișco” or. Dondușeni în baza Ordinului șefului Direcției Învățământ Dondușeni nr.94 din 02.08.2013.

În aceeași zi, între Chilari Larisa și șeful Direcției Învățământ Dondușeni, în persoana [REDACTAT] a fost semnat Contractul individual de muncă nr.89 din 02.08.2013 pe durată de 5 ani.

Începând cu data de 02.08.2018, raporturile de muncă contractate cu Chilari Larisa au încetat în baza Dispoziției nr.71-p din 01.08.2018, emisă de Secretarul Consiliului orașenesc Dondușeni, [REDACTAT], în legătură cu expirarea contractului individual de muncă.

La 02.08.2018, Secretarul Consiliului orașenesc Dondușeni, [REDACTAT] a emis o altă Dispoziție nr.72-p, prin care Chilari Larisa a fost numită în funcția de director interimar la Grădinița-creșă „Solnișco” or. Dondușeni, prin cumul, pînă la ocuparea funcției vacante de director la această instituție.

Ulterior, prin Dispoziția nr.91-p din 03.09.2018, Primarul or. Dondușeni a încetat raporturile de muncă contractate cu dna Chilari Larisa, începând cu 03.09.2018.

Prin urmare, dna Chilari Larisa a deținut calitatea de subiect al declarației în sensul art.3 alin.(1) lit.d) din Legea nr.16/2008 cu privire la conflictul de interese (*în continuare – Legea nr.16/2008 în vigoare la perioada supusă controlului, abrogată la 01.08.2016*) și art.3 alin.(1) lit.e) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (*în continuare – Legea nr.133/2016*).

Extrasele din registrele de stat ținute de Agenția Servicii Publice au confirmat relația *mamă-fiu* între Chilari Larisa și [REDACTAT].

Materialul probatoriu prezentat de către instituția publică Grădinița-creșă „Solnișco” or. Dondușeni prin răspunsul nr.1827 din 11.06.2019 și Primăria or. Dondușeni prin răspunsul nr.0315 din 05.06.2019, atestă că de către Chilari Larisa au fost luate următoarele decizii în privința [REDACTAT] (fiul):

- la 05.01.2016, Chilari Larisa a semnat Ordinul nr.2 de numire a cet. [REDACTAT] în funcția de muncitor auxiliar pentru deservirea clădirii, începând cu 02.01.2016,
- la 01.11.2016, Chilari Larisa a semnat Ordinul nr.78 de acordare cet. [REDACTAT] concediu fără plată în perioada 01-04 noiembrie 2016,
- la 23.12.2016, Chilari Larisa a semnat Ordinul nr.84 de acordare cet. [REDACTAT] începând cu 26.12.2016 concediu plătit pe durata de 28 zile calendaristice și ajutor material,
- la 10.01.2017, Chilari Larisa a semnat Ordinul nr.03 de acordare cet. [REDACTAT] începând cu 25.01.2017 concediu fără păstrarea salariului pe durata de 120 zile calendaristice,
- la 03.04.2017, Chilari Larisa a semnat Ordinul nr.19 de rechemare a cet. [REDACTAT] din concediu și numirea acestuia temporar pentru perioada 01.04 – 02.05.2017 în funcția de paznic, cu păstrarea și reluarea concediului restant 20 zile pentru perioada 03.05.2017 - 24.05.2017,
- la 30.06.2017, Chilari Larisa a semnat Ordinul nr.38 de încetare a raporturilor de muncă cu cet. [REDACTAT], începând cu 05.07.2017.

Subsidiar, tabelele de pontaj și fișele contabile de salarizare prezentate de instituția publică Grădinița-creșă „Solnișco” or. Dondușeni confirmă activitatea desfășurată de [REDACTAT] în cadrul acestei entități.

II. Punctul de vedere al persoanei supuse controlului.

În temeiul prevederilor art.37 alin.(3) din Legea nr.132/2016, prin invitația nr.04-04/1268 din 02.07.2019 dnei Chilari Larisa, ex-director al Grădiniței-creșă „Solnișco” or. Dondușeni i-a fost solicitat Punctul de vedere.

Dna Chilari Larisa a dat curs invitației și a prezentat la data de 11.07.2019 punctul de vedere (recepționat de Autoritate la 12.07.2019, nr.intr.2704), cu următoarele explicații „...la 02.01.2016 am angajat feciorul [REDACTAT] în funcția vacantă de muncitor auxiliar pentru deservirea clădirii. Motivul a fost că la acel moment fiul era șomer și trebuia să întrețină soția însărcinată și copilul de 7 luni... Despre Legea privind declararea averii și a intereselor personale care a intrat în vigoare în august 2016 am aflat mai târziu. La acel moment, din motive familiale, fiul a demisionat din funcție. Nu am urmărit nici un fel de interes personal...”.

III. Concluzii.

În accepțiunea dispozițiilor tranzitorii ale art.24 alin.(12) din Legea nr.133/2016, situațiile de conflict de interese nesoluționate pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi, precum și cele apărute după intrarea ei în vigoare, se declară și se soluționează conform prevederilor Legii nr.133/2016.

Conform art.2 din Legea nr.16/2008 și art.2 din Legea nr.133/2016, legiuitorul definește următoarele noțiuni ale elementelor constitutive ale conflictului de interese (cu modificările și completările operate pe parcurs):

- conflictul de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii.

- interesul personal reprezintă orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale, precum și orice interes care rezultă din preferințele sau angajamentele persoanei,

- persoane apropiate reprezintă soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, persoana înrudită prin sînge sau prin adopție și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării.

Analizînd prin prisma normelor citate situațiile descrise mai sus, inspectorul de integritate a stabilit, că dna Chilari Larisa s-a aflat în conflict de interese în cazul în care a fost chemată să ia decizii și să semneze în privința fiului [REDACTAT] următoarele acte administrative (ordine): nr.2 din 05.01.2016, nr.78 din 01.11.2016, nr.84 din 23.12.2016, nr.03 din 10.01.2017, nr.19 din 03.04.2017 și nr.38 din 30.06.2017.

În corespundere cu cerințele art.5 alin.(1) al Legii nr.16/2008 și art.11 din Legea nr.133/2016, în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu dna Chilari Larisa a avut obligația de a lua decizii conducîndu-se de legislația corespunzătoare și de politica statului în domeniul respectiv, ținînd cont de interesul public și renunțînd la interesele personale.

În conformitate cu prevederile art.9 alin.(1) din Legea nr.16/2008 și art.12 alin.(4)-(5) din Legea nr.133/2016, dna Chilari Larisa a avut obligația să informeze despre conflictele de interese în care se află șeful ierarhic superior, în cazul dat, Primarul or. Dondușeni, imediat, dar nu mai târziu de trei zile de la data constatării, în baza unei declarații scrise care să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența exercitarea imparțială și obiectivă a funcției și care urma a fi înregistrată în Registrul declarațiilor privind conflicte de interese, ținut de Primăria or. Dondușeni.

Prin răspunsul nr.0315 din 05.06.2019, Primăria or. Dondușeni a informat că în perioada 2016 – 2017, de către dna Chilari Larisa nu a fost declarat nici un conflict de interese. În calitate de argument, Primăria or. Dondușeni a prezentat (în copie autenticată) Extrasul din Registrul de evidență a conflictelor de interese declarate, care atestă lipsa careva înscrieri în privința dnei Chilari Larisa.

Prin urmare, dna Chilari Larisa a încălcat art.9 alin.(1) din Legea nr.16/2008 și art.12 alin.(4)-(5) din Legea nr.133/2016 în cazul în care, deținînd calitatea de subiect al declarării, fiind în exercițiul funcției de director al Grădiniței-creșă „Solnișco” or. Dondușeni și avînd în același timp interes personal rezultat din relația cu persoana apropiată [REDACTAT] (fiul), precum și din preferințele și angajamentele față de acesta, nu a informat în termenul și modul stabilit Primarul or. Dondușeni despre conflictele de interese apărute în cazul semnării celor 6 acte administrative (ordine): nr.2 din

05.01.2016, nr.78 din 01.11.2016, nr.84 din 23.12.2016, nr.03 din 10.01.2017, nr.19 din 03.04.2017 și nr.38 din 30.06.2017.

În corespundere cu cerințele art.14 alin.(2)-(4) din Legea nr.133/2016, dna Chilari Larisa a avut obligația de a soluționa conflictele de interese prin abținere de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea sau luarea deciziei, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.

Astfel, pînă la soluționarea cererilor depuse de către fiul [REDACTED] și pînă la emiterea actelor administrative în privința acestuia, dna Chilari Larisa a avut interdicția întreprinderii oricărei acțiuni, exceptând abținerea, în scopul neadmiterii conflictelor de interese consumate, care în sensul art.12 alin.(10) din Legea nr.133/2016 constituie *fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor de declarare și soluționare.*

Materialele controlului denotă, că contrar normelor legale citate, dna Chilari Larisa nu s-a abținut de la luarea deciziilor și semnarea actelor și, prin urmare, a admis conflict de interese consumat în cazul în care, deținând calitatea de subiect al declarării, fiind în exercițiul funcției și avînd în același timp interes personal rezultat din relația cu persoana apropiată [REDACTED] (fiul), încălcînd prevederile de declarare și soluționare a conflictelor de interese, a luat decizii și a semnat acte administrative și juridice:

- Ordinul nr.2 din 05.01.2016 privind numirea cet. [REDACTED] în funcția de muncitor auxiliar pentru deservirea clădirii, începînd cu 02.01.2016,
- Ordinul nr.78 din 01.11.2016 privind acordarea cet. [REDACTED] concediu fără plată în perioada 01-04 noiembrie 2016,
- Ordinul nr.84 din 23.12.2016 privind acordarea cet. [REDACTED] concediu plătit pe durata de 28 zile calendaristice și ajutor material, începînd cu 26.12.2016,
- Ordinul nr.03 din 10.01.2017 privind acordarea cet. [REDACTED] concediu fără păstrarea salariului pe durata de 120 zile calendaristice, începînd cu 25.01.2017,
- Ordinul nr.19 din 03.04.2017 privind rechemarea cet. [REDACTED] din concediu și numirea acestuia temporar în funcția de paznic pentru perioada 01.04 – 02.05.2017,
- Ordinul nr.38 din 30.06.2017 privind încetarea raporturilor de muncă cu cet. [REDACTED], începînd cu 05.07.2017.

În sensul dispozițiilor art.23 alin.(4) din Legea nr.133/2016, faptele admise de către dna Chilari Larisa prin participare la luarea deciziilor și semnarea actelor administrative și juridice cu încălcarea dispozițiilor legale de declarare și soluționare a conflictelor de interese, constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și încetarea raporturilor de muncă.

Astfel, potrivit art.39 alin.(1) din Legea nr.132/2016, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese, inspectorul de integritate încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și îl trimite instanței judecătorești spre examinare conform procedurii stabilite de Codul contravențional al Republicii Moldova.

Rezultatele controlului atestă, că acțiunile dnei Chilari Larisa de nedeclarare și nesoluționare conformă a conflictelor de interese poartă caracter contravențional și cad sub incidența art.313² alin.(1) și alin.(2) din Codul contravențional.

La acest capitol, inspectorul de integritate reține, că aceste acțiuni se raportează la perioada 05.01.2016 – 30.06.2017, iar termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale prevăzut de art.30 alin.(2) din Codul contravențional este de un an.

Potrivit art.39 alin.(2) din Legea nr.132/2016, din momentul rămîinerii definitive a actului de constatare, Autoritatea urmează să sesizeze, în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea declanșării procedurii disciplinare sau, după caz, în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de servicii ale persoanei care a emis/adoptat actul administrativ sau a încheiat, direct ori prin persoane terțe, actul juridic, sau a luat ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

La acest capitol, inspectorul de integritate reține, că dna Chilari Larisa a fost eliberată din funcția de director al Grădiniței-creșă „Solnișco” or. Dondușeni, prin Dispoziția Primarului or. Dondușeni nr.91-p din 03.09.2018.

În condițiile art.23 alin.(6) și alin.(7) din Legea nr.133/2016, dna Chilari Larisa este decăzută din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, pe o perioadă de 3 ani. Însă, avînd în vedere că la data constatării conflictului de interese dna Chilari Larisa nu ocupă funcție publică, interdicția de 3 ani se aplică potrivit legii, de la data rămânerii definitive a actului de constatare sau, respectiv, rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică este ținut de Autoritatea Națională de Integritate și publicat pe pagina web oficială a Autorității în conformitate cu alin.(8) din art.23 din Legea nr.133/2016.

Potrivit dispozițiilor art.15 din Legea nr.133/2016 și art.39 alin.(4) din Legea nr.132/2016, actele emise de Chilari Larisa în conflict de interese, și anume, Ordinul nr.2 din 05.01.2016, Ordinul nr.78 din 01.11.2016, Ordinul nr.84 din 23.12.2016, Ordinul nr.03 din 10.01.2017, Ordinul nr.19 din 03.04.2017 și Ordinul nr.38 din 30.06.2017, urmează a fi transmise instanței de judecată pentru declararea nulității absolute.

Conform dispozițiilor art.36 alin.(1), art.37 alin.(4) și art.38 alin.(3)-(4) din Legea nr.132/2016, Actul de constatare poate fi contestat în termen de 15 zile de la primirea acestuia de către subiectul suspus controlului, în instanța de contencios administrativ, iar după expirarea acestui termen, Actul de constatare rămîne definitiv și se publică pe pagina oficială web a Autorității.

IV. Decizii.

Considerând rezultatele controlului și conducîndu-se de prevederile art.art.5, 9 și 11 din Legea nr.16/2008 cu privire la conflictul de interese (*în vigoare în perioada supusă controlului, abrogată la 01.08.2016*), prevederile art.art.2, 3, 12, 14 și 24 din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale și prevederile art.art.19, 20, 35, 36, 37, 38 și 39 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul de integritate,-

dispune:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Chilari Larisa, ex-director al Grădiniței-creșă „Solnișco” or. Dondușeni, exprimată prin nedeclararea, nesoluționarea și admiterea conflictelor de interese consumate, în sensul art.12 alin.(10) din Legea nr.133/2016, urmare semnării Ordinului nr.2 din 05.01.2016, Ordinului nr.78 din 01.11.2016, Ordinului nr.84 din 23.12.2016, Ordinului nr.03 din 10.01.2017, Ordinului nr.19 din 03.04.2017 și Ordinului nr.38 din 30.06.2017, prin care fapt a influențat exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor de serviciu.

2. Se sesizează instanța de judecată, după rămânerea definitivă a Actului de constatare, în vederea constatării nulității absolute a actelor administrative și juridice emise de către dna Chilari Larisa cu încălcarea dispozițiilor legale privind declararea și soluționarea conflictelor de interese: Ordinul nr.2 din 05.01.2016, Ordinul nr.78 din 01.11.2016, Ordinul nr.84 din 23.12.2016, Ordinul nr.03 din 10.01.2017, Ordinul nr.19 din 03.04.2017 și Ordinul nr.38 din 30.06.2017.

3. Se comunică Actul de constatare dnei Chilari Larisa și se informează despre dreptul de contestare a acestuia în condițiile art.36 alin.(1) și art.38 alin.(2) din Legea nr.132/2016.

Prezentul Act de constatare a fost întocmit în două exemplare, pe 5 (cinci) file.

Inspector de integritate

Ada Griuciuc